

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Politika Szabadkán.

Pleszkovics Lukács dr. arra kíváncsi, hogy a polgármester melyik országos politikai pártnak a hive? Mert kérem ez lényeges, ez a fő Szabadka helyes közigazgatási, kulturális és közgazdasági politikájában. Ha ezt Pleszkovics Lukács dr. nem tudná, akkor nem tudja irányító befolyását érvényesíteni.

Ha tudná azt, hogy a polgármester Tisza hive, akkor könnyű dolga lenne. Megkérdezné a kormányelnöktől, hogy miként vélekedik a polgármester politikája felől, s eszerint támogatná vagy nem, és pedig föltétlenül hathatósan, mert elmondhatná, hogy a kormányelnök úgy akarja, amint ő, vagy úgy nem akarja, amint ő nem akarja.

Ha tudná azt, hogy Lipózsencsics Lázár dr. milyen párti, könnyen folynának napjai. Tudná irányítani a szabadkai pártalakulásokat. Ha tudná, hogy Lipózsencsics Lázár dr. a Tisza párthive, az ellenpártot eszerint befolyásolhatná, csendes nyomást gyakorolna az ellenpárt vezérférfiakra felebezéseket helyezve kilátásba.

Minthogy azonban mindezt nem tudja, tehát kíváncsi. És a kíváncsiság nagyon ügyes olyan eszközök kitalálásában, amelynek segítségével önmagát esetleg kielégítheti. Egy ilyen eszköz példának okáért annak a híresztelése, hogy Lipózsencsics Lázár dr. visszalépett a politikától. Milyen ügyes gondolat. Mert hiszen csak nyilatkozni kell erre a hírre Lipózsencsics Lázárnak, az aktív politikusnak? És ha nyilatkozik, csak meg kell mondania, hogy Tisza hive-e, vagy másé? És ha nyilatkozik, akkor Pleszkovics Lukács szerzett, — talán nem is magának, — agitacionális eszközt. És Lipózsencsics Lázárnak ezentul majd hatalmasabb ellenféllel kell számolnia.

Vagy hogy megtudja a polgármester országos politikai hitvallását, nem ügyes dolog volt-e kitalálni cikkeinek élére e klaszrikusan hangzó címet: „Lucem redde tuae dux bonae patriae“ Mert ha valaki Apponyit Szabadkáról így üdvözölte, csak az igazság kedvéért jegyezzük meg, hogy nem a polgármester, akkor Biró Károlynak okvetlenül meg kell vallania Pleszkovics Lukács előtt, hogy milyen párt hive? Meg kell tudnia, hogy így azután kezebe kerítve Ariadne fonalát, biztosan haladhaszon abban az utvesztőben, melyet Szabadka politikájának neveznek.

De ha még így sem tudja meg, akkor minden kötelességmulasztás miatt elbocsátott városi alkalmazott ügyében hozott határozatot meg kell felebbeznie. Mert ez is jó eszköz, hogy megtudja milyen párti a polgármester és Lipózsencsics Lázár. Mert hát a két politikus megijed a felebbezésektől és vagy így, vagy úgy cselekszik, hogy elvegye a felebbezés erejét. És Pleszkovics Lukács drt mindenféleképpen jóhiszeműség jellemzi, mert hiszen a belügyminiszter majd csak elhiszi, hogy az ő érdekében akar világosságot a politikában és sötétséget azok fölé, akiket úgy mondja ő, világosságra hívogat.

És a világosságnak e nagy óhajtságában a nagy előnye még az is, hogy a politika egyszerű hiveinek szeméi előtt zürzavart támaszt, amelyben reménykedve éreztheti le hivek fogására szánt horgát.

Sőt még ennél is nagyobb előnye van. A támasztott zürzavar jó takaró, kétszeresen takaró. Első sorban eltakarja mindazt, ami a közigazgatásban haladás. Eltakarja az új kulturális törekvéseket, közgazdasági vívmányokat és a részrehajlatlanságot a közigazgatásban. És ezt szerinte jó eltakarni, ne-

hogy észrevegyék és elismerés támadjon.

Másodsorban azonban, és ez a fő, eltakarja az ő, a szabadkai új párt vezéreinek célját. Mert ha ezt a célt nem takarná el, megtalálnák kérdezni tőle, hogy Szabadka közigazgatásába országos politikát vajjon mért kever? Vajjon elfelejtette-e, hogy a helyi közigazgatás, hogy Szabadka kulturájának és közgazdaságának adminisztrációja nem az országos politika kortes eszköze, melyet sutba dobnak, hanem önálló cél.

Majdha eljön az ideje annak, hogy az államkormányzatban biztosított joggal éljenek azok, akikre Pleszkovics Lukács dr. kíváncsi, ha e jog gyakorlatának kötelessége bekövetkezik, akkor majd ki lesz elégitve a kíváncsisága. Addig azonban Pleszkovics Lukács dr. csintalan kíváncsiskodásáért Szabadka adminisztrációinak rendes menetét aligha zavarják meg.

Mert ez a közigazgatás első követelménye, a kulturális és közgazdasági konszolidáció első feltétele. Szabadkán erre szükség van. Tanu rá Pleszkovics Lukács dr.

A tüzer laktanya.

Minden évnek az augusztus havában szokott kísérteni a tüzerlaktanya ügye. Szeged, Arad, Szabadka éveken át versenyeztek a tüzerlaktanyáért, míg végre — áldozatkészségének a révén — Szabadka került ki győzedelmesen a nemes versenyből.

Néhány nappal ezelőtt az a hír támadt, hogy Szabadka nem kapja meg a tüzer-kaszárnyát. A legbiztosabb forrásból cáfolták meg ezt a hírt. Most egy szegedi újság, a »Szegedi Napló« egy híreből arra kell következtetnünk, hogy Aradra nem a Szabadkának szánt tüzerrezdet akarják helyezni, hanem valamely más tüzerrezdet. *Erre kell következtetnünk azért, mert Araddal a 7. hadtest parancsnoksága tárgyalt, Szabadkával pedig tudvalevőleg a 4. hadtest parancsnoksága.*

Ime tehát egy másik szegedi lapnak, a »Szeged és Vidéke« cáfolatának, melyet nekünk szánt ez a *nagyon nagy és lényeges tévedés az alapja*. Ha ezt tudta volna, bizonyára nem cáfolt volna. Befejezésül közöljük a Szegedi Napló hírért, mely minden összebeszélés nélkül mellettünk bizonyít:

»A régen Szegednek ígért, de utóbb a máshova tervezett tüzerlaktanya ügye még ma sincs rendben, és írja Sz. N. Szabadka is elesett tőle, Arad meg még mindig nem határozott. A tüzerlaktanya ügyében tegnap új fordulat állott be. Schwitzer tábor-szernagy, a 7-ik hadtest parancsnoka ugyanis átíratot intézett Arad városhoz, melyben arra kéri a tanácsot, hogy az építési terveket készíttesse el s azokat terjessze föl a hadügyminiszterhez. Hangsúlyozza a hadtestparancsnok, hogy ha a kaszárnyát 1906. október elsejéig nem építhetik föl, más városnak adják a tüzerrezdet. Erről kötelező nyilatkozatot kér. Az aradi tanács szombati ülésén tárgyalta az ügyet s tekintettel arra, hogy a fölmerült akadályok miatt intézkedni ebben az ügyben most nem lehet, a választ egyelőre nem adja meg.«

ORSZÁGGYÜLÉS.

— Saját tudósítónktól —

Budapest, 1904. aug. 2-án.

Ma folytatták a kultuszbudget tárgyalását.

Az ülés elején Maróthy Kálmán, a mentelmi bizottság előadója terjesztette be a tavalyi parlamenti vesztegetes szereplőiről a mentelmi bizottság jelentését. Ezután a napirendre tértek át.

A kultusztárca.

Melzer Vilmos: A szász iskolákat védi és kijelenti, hogy azokban csak olyan tankönyveket használnak, amelyeket a magyar kormány engedélyez. Majd az iskolasegélyezésről beszél és statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy iskolákat minden község segélyezhet.

Gál Sándor személyes kérdésben reflektál Melzer szavaira és kijelenti, hogy tegnapi felszólalásában konkrét visszaélésekre mutatott rá. Tanköny-

JOÓ-FÉLE
Vizgyógyintézet

— A GŐZFÜRDŐ TELEPÉN. —

Az intézet Dr. Kertész Sándor tisztii főorvos felügyelete alatt áll.

Gyógymódok: vizcúra: ülő-félfürdők, ledörzsölések, massage, szénsavas fürdők (nauheimi cura).

Javalva: ideggyengeség, = álmatlanság, ideges főfájás, szédülésnél, idegfájdalmaknál, emésztési zavaroknál, a szív és véredények megbetegedéseinél (nauheimi cura).

Részleges és teljes villanyos fényfürdők.

specificus és biztos gyógymód rheumatismus ellen. Nagyon mérsékelt árak!

veket tett a Ház asztalára, amelyekből világosan kitűnik, hogy a szász iskolákban a magyar történelmet és a földrajzot milyen hamis adatokkal tartják. Ujabb adatokkal bizonyítja, hogy sokkal kevesebbet mondott tegnap, mint a valóság.

Trubinyi János: A miniszternek az volna a kötelessége, hogy szigorúan megrostálja azokat, akik a tanítói pályára tolakodnak. A jól letett vizsga még nem garanciája annak, hogy valaki a kezére bízott ifjúságot igazi magyar érzéssel fel is bírja vagy fel akarja nevelni. A tanítótól ő elsősorban tiszta, őnzetlen hazaszeretetet kíván meg.

A miniszter bölcs eréllyel védje meg országunkat, mert különben mi védené azt meg.

Néhány részletkérdéssel is foglalkozik. Neki az a meggyőződése, hogy az állami iskoláknak elsősorban az a feladata, hogy segítsen az iskolahiányon s emellett a nemzetiségi vidékeken terjeszse a magyar szót és érzést. Az állami tanítóktól nagyobb szerénységet kíván meg. Azoknak legnagyobb része kérkedik valálatalanságával.

Csatlakozik Veres József ama kívánságához, hogy az összes felekezetek papjai műveltségükhöz igényeikhez társadalmi állásukhoz illő ellátásban részesüljenek. Nem fogadja el a javaslatot.

Rukovszky István: Személyes kérdésben szólal fel.

Berzevicy Albert: Itt a minisztert vonják azt felelőségre. Hogy pedig olyan közegek volnának a miniszteriumban, a kik a vallásos nevelést megakadályozzák, azt tagadja. Ha ilyen közeg volna a miniszteriumban azt rögtön eltávolítaná. (Általános helyeslés.) A vallásosság alatt azonban az igazi vallásosságot és nem a felekezeti vallásosságot érti. Ha valaki konkrét adatokat tud értesítse szólót és ő nyomban el fog járni. A kik a népiskolán túl is akarnak tanulni a nélkül, hogy a tudományos pályára készüljenek, azok számára van a polgári iskola. A tervezett reform célozza azt is, hogy a polgári iskolák a kereskedelmi és pénzügyi szakokra is előkészítsenek.

A szász iskolák tankönyveire nézve kijelenti és ez válasz Gálnak, hogy meg fogja azokat vizsgálni, megjegyzi azonban már most, hogy a Rákócira vonatkozó passzus, a melyet Gál idézett, nincsen benne abban a történelmi könyvben, a mi tankönyvek irását, kiadását illeti, megjegyzi, hogy ma szabad verseny van, mindenki írhat tankönyvet, ki is adhatja, az azonban nem áll, hogy megvételekényszerítik az iskolákat. Pártolja az internatus eszméjét. Ifjúságot minden politikai tendenciától meg kell menteni, hogy egyedül a tudománynak éljen. Eötvös támadásaival szemben megvédi a magyar zeneakadémiát, hol minden fajtát a magyar zenének kultiválják. Wágner kultuszt külön nem kell megvédenie. A költségvetés

elfogadását kéri. (Általános helyeslés a jobboldalon.)

A ház a költségvetést a részletes tárgyalás alapjául elfogadta. A részletekre tértek át, melyet rövid vita után szintén elfogadtak.

Ezután az igazságügyi tárca tárgyalására tértek át, a mit holnap folytatnak.

A csantavéri kiházasítási társaság és a szabadkai törvénytársaságok.

Valamelyik biztosítási ügynök támadást intéz a szabadkai törvénytársaság ellen, mert ez, mint cégbejegyző hivatal a Csantavéri Kiházasítási Társaság módosított alapszabályait el merte látni záradékkal. Megtámadja pedig bizonyára azért, mert sajuálja, hogy a csantavéri szövetkezet a cégbejegyzés révén megfosztja a biztosítási üzletektől és így a busás provizióktól is.

E bejegyzéssel, írja a mérges biztosító ügynök, a törvénytársaság elősegíti azt, hogy ezer meg ezer szegény család keserves fillérei legyenek a grümdolások áldozatai. Mert hát ez a társaság is csak biztosít alaptőke nélkül, (Láttunk mi már alaptőkés biztosító társaságokat is bukni, sőt anélkül, hogy csak törvényes biztosító is volna.)

»Mellőzzük, írja a mérges cikkező ezen nagyszerű közgazdasági tényezőcske fotografálását, hanem újból és ismételve kérjük a tekintetes szakadkai cégbejegyzési hivatalt, milyen alapon jegyezte be azt a »társaságot« mint szövetkezetet és továbbá a tekintetes kir. keresk. törvénytársaság összeegyeztetve látja-e a keresk. törvény szellemét az ilyen irányu és alap nélküli működéssel?»

A csantavéri társaság működésének áldásos voltát nagyon sok csantavéri ember érezte már, épen ezért nem is kell azt védeni.

Hanem mi meg azt kérdezzük a mérges ügynöktől, ugyan mért akarja az embereket egymás kölcsönös támogatásáról lebeszélni. Mert meg lenne az a haszna, amit az a szövetkezet elvesz tőle anélkül, hogy azt a maga javára biztosítani akarná.

Hogy a szabadkai törvénytársaság minő alapon látta el az alapszabályokat a bejegyzési záradékkal, azt meg ez a törvénytársaság bizonyára jobban fogja tudni, mint az a biztosító, aki támadja.

Csatth Lajos.

Tegnap délelőtt helyezték ravatalra a megboldogult kozmatelkei Csatth Lajos honvéd ezredes és szabadkai állomás parancsnok hült tetemét.

A nagy részvétet a ravatalra helyezett koszorúk tömege tanúsítja.

Koszorút helyeztek a ravatalra a többek között: Báró Vojnits István — mély részvéttel, Letzter Gruss Neumanns, szeretett Lajosunknak — Berta (hitves), legmélyebb részvétellel

Lichtneckert András és családja, rokoni részvétellel özv. Vojnich Lukácsné és családja, Lajos sógorunknak Gizi és Anti (Vojnich), a m. kir. szabadkai 4. honvéd huszárezred tisztikara, hálás kegyelete jeléül Vojnich Pál, rokoni részvétellel Vojnich Simon és családja, szeretett ezredparancsnokának a m. kir. honvéd ezred tisztikara, felejtethetlen Lajosunknak özv. Vojnich Lukácsné és leányai, mély részvétellel Birkáss Gyuláné, felejtethetlen és forrón szeretett parancsnokunknak a harmadik zászlóalj, Lajosnak Ilona, Józsi (Antunovich), felejtethetlen bajtársának az 5. honvéd gyalogezred tisztikara, felejtethetlen és forrón szeretett parancsnokának a második zászlóalj, szeretett ezredparancsnokának a m. kir. 6. honvéd gyalogezred tisztikara, rokoni részvétellel Kreutzer Helén és családja, kedves Lajos bácsinak Babcsi és Gizi (Vojnich).

Délután 5 órakor volt az elhunyt ezredes temetése, amely impozáns és a város első katonájának emlékéhez méltó módon folyt le.

Már jóval a temetési szertartás megkezdése előtt özönlött a nép az új honvédlaktanyával szemben levő gyászház felé és mire a papok megérkeztek, hullámzó tömeg lepte el a széles teret.

A város előkelő hölgy és férfiközönsége majdnem teljes számmal megjelent a végtisztességadásra. Ott láttuk Schmausz Endre főispánt, dr. Biró Károly polgármestert, ifj. Vojnics Sándor, Pinkovich József országgyűlési képviselőket, dr. Flatt Viktort, dr. Antunovics Józsefet, dr. Lipozenics Lázárt, dr. Purgly Sándort, Vojnics Simont stb.

A gyászartást Jeszenovich János szentgyörgyi plébános végezte nagy segédlettel, a melynek végeztével megindult az impozáns gyászmenet.

Két lovas herold vezette a gyászmenetet, a melynek élén a gyászfátyolos Szabó József alezredes parancsnoksága alatt vonult fel oszlopmenetben a 86. gyalogezred helybeli legénysége. Ezután következett a koszorúkkal elborított koszorus kocsis. Egy honvédtizedes vitte ezután az elhunyt kitüntetésait egy bársony párnán a hatlovatu gyászkocsi előtt, a melyen az elhunyt hozzátartozóinak koszorúi voltak. A gyászkocsi után a rokonok, majd az egész helyőrség és a vidéki helyőrségek tisztjei jöttek élükön Lenz Győző tábornokkal, a 46. honvéd gyalogdandár parancsnokával. A beláthatatlan kocsisor után a helybeli honvéd gyalogezred első zászlóalja zárta be a menetet.

A szegedi honvédzenekar busindulóinak hangjai mellett vonult a gyászmenet a bajai temetőbe, ahol a családi sírboltba helyezték a szabadkai honvédezzrel parancsnokának tetemét. A sírba tetel után a szokásos diszlövésekkel fejeződött be a gyász szertartás.

Palics nem épül.

— Tanácsai határozat. —

Palics régóta vajudó kérdésének megoldását az új aera egyik legszebb feladatának tartotta és tartja. Amint átvette a város közügyeinek vezetését, azonnal megkezdte a fejlesztés elmunkálatait, de önhibáján kívül, kevés sikerrel.

E sikertelenség azonban nem ijesztette el, hanem tovább kereste a módokat és eszközöket, melyek sikerre vezethetnének. Ezen munkája közben adta be a budapesti parafakő anyag gyár részvénytársaság ajánla-

tát, melyet a hatóság el is fogadott a tárgyalások alapjául. Mikor a társaság még bérlő részvénytársaságot is biztosított, úgy tűnt föl, hogy most a tárgyalások sikerre fognak vezetni.

Ekkor azonban a parafakő anyag gyár részvénytársaság, — melynek ajánlata különben úgy technikai, mint pénzügyi tekintetben sok ellenségre talált a városban, meggondolta magát és bizva a város jóhiszeműségében, első ajánlatát visszavonta. Nyomban beadott azonban egy másik ajánlatot, mely az elsőnél jóval drágább volt. Az első áttekintésre az volt a vélemény, hogy ezt az ajánlatot elfogadni nem lehet. Nem lehet már csak azért sem, mert a magasabb ajánlat kirívóan ötletszerű volt.

A tanács több ízben foglalkozott ezen ajánlattal. Több ízben tette megfontolás tárgyává, míg mai ülésén véglegesen döntött.

Kimondta, hogy a parafakő anyag gyár részvénytársaság ajánlatát a tárgyalás alapjául el nem fogadja.

A bérlő részvénytársaság alakítására vonatkozó ajánlatát azonban figyelembe veszi majd akkor, ha Palics kiépül oly módon, amint az ajánlattevő kontemplálta.

Azt hiszik sokan, hogy ez a részvénytársaság most már aligha alakul meg a parafakő anyag gyár révén.

HIREK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Augusztus 6. A Szabadkai Kör táncvígalmá Palicson.

Augusztus 14. A nyomdászok szakegylete táncvígalmá a városligetben.

Augusztus 14. Népiünnepély kirándalással Kamaráson.

Szeptember 3. A szabadkai magyar asztaltársaság szüreti mulatsága a városligetben.

Országos vásárok. Ujvidéken augusztus 6-8-ig. Temesváron augusztus 11-15-ig. Nagybecskerekén augusztus 11-14-ig.

— **Miniszteri köszönet.** A vallás és közoktatásügyi miniszter köszönetét fejezte ki Berzevicy Gyula cs. és kir. kamarásnak, volt szabadkai anyakönyvi kerületi felügyelőnek, hogy a Berzevicy család Kakas lomnici ágának levéltárát a Magyar Nemzeti Muzeumban örök letétként elhelyezte.

— **Vasuti áthelyezések.** Hausmann Artur ellenőr, a szabadkai kocsiintézősétől az igazgatóság F III (kocsiintézési és leszámolási) szakosztályába, Oriás Gusztáv állomásfőnök Zentáról Nagyikindára, Seifer Oszkár hivatalnok a szegedi üzletvezetőség III. osztályából állomásfőnöki minőségben Zentára helyeztetett át.

— **Sülyedő földek.** Magyar-Kanizsáról jelentik: Barát János földje a Tiszaparton öt méternyire lesülyedt a természettel együtt. A szomszéd földek folytatólagos sülyedése várható. A sülyedés nagy robajjal ma hajnalban történt. Emberéletben nem esett kár.

— **Kinevezés.** Szakács Béla, zombori állami adóvégrehajtó a székesfővárosi adófelügyelőséghez neveztetett ki végleges minőségben.

— **Villamos világítás a megyében.** A bácskurai villamos világítás ügye a megvalósuláshoz közeledik. Bácskura község közönségének a verbázi „Hungária“ kendergyár r. t. galis szerződését a vármegye és a belügyminiszter jóváhagyta s így most már az építés megkezdésének nincs

akadály. — Ujvidéken a vállalkozók csupán a villamos világítási szerződést akarják aláírni, holott a város a villamos vasut ügyét a világitással együtt kívánja megoldani, mely okból felszólította a vállalkozókat, hogy ez év végéig véglegesen nyilatkozzanak. — Zombor város a Magyar Siemens-Schuckertművek r. t.-ot megbizta a villamos-telep kiépítésével, 426,000 K. átalányárban, azonban post festa most differenciák származtak, amennyiben a cég utólag különféle nagyobbításokat és bővítéseket javasol.

— **Megerősített választás.** A közigazgatási bizottság megerősítette a verusicsi választásokat. A bíráló választmány által megsemmisített szavazatokat igazolta, s így az akkor megválasztott törvényhatósági bizottsági tagokat illetve két szavazattöbbséggel megválasztottaknak jelentette ki Szudárevics Antal kivételével. Eszerint igazoltattak: Horvátszky Máté, Mamusich Gergely, Romics Péter, Kuluncsics Ágoston, Ifkovics Ivandékcics József, Krnyajszky Ágoston, Jovics Máté, Malagurszky Antal jakabfi, Ifkovics Ivandékcics Márton, Bobieskov Simon, Malagurszky Péter és Gabrics.

— **Szarvasmarha kiállítás Mélykuton.** A bácsmegyei gazdasági egyesület július 31-én sikerült szarvasmarha kiállítást rendezett Mélykuton. A kiállítást a Templom-utca torkolatánál felállított, lombbal rakott tribünről Latinovits Géza, a bácsalmási kerület népszerű képviselője nyitotta meg, szívélyes melegséggel üdvözlőlvén az egybegyűlt kiállítókat. Mintegy kétszáz darab szebbnél-szebb marhát hajtottak fel a juri előtt, melynek tagjai voltak: Galambos az egyesület elnöke, Inhoif titkár és Drégeti Kálmán a sokoldalú tehetséges mélykuti tanító. Az első díjat 50 koronát Borsos Kálmán vitte el szép fiatal bornyujával, — tizen elismerő oklevelet nyertek. A díjkiosztás után dr. Zgama Károly plébános és érs. iskolalátogató köszönte meg hálattelt átértett szavakban az egyesület fáradozását s a képviselő részvételt.

— **Halálozás.** Sztipics Gergely földbirtokos virilis városi bizottsági tag tegnap 45 éves korában elhunyt. Temetése holnap délután lesz.

— **A béregi tüzkár.** A Béreg községben pusztított tűzvész által okozott kár felbecslését a napokban kezdte meg az e végből kiküldött bizottság. 51 tűzkárosultnak ezer koronán aluli kárösszegét már megállapították és a károsultaknak összesen 14.299 koronát már ki is utaltak. Az 1000 koronás aluli tűzkárok felbecslését a jövő héten fogják eszközölni.

— **Ujabb panasz a palicsi női fürdőre.** Csak mai számunkban adtunk hírt arról a tarthatatlan állapotról, mely a palicsi női uszodában divik és ma már újabb hasonló panasszal jöttek szerkesztőségünkbe. Van a nőfürdőben ugyanis egy fürdősnő, aki naponta a leglátogatottabb időben nagy kényelmesen a leglenyegőbb negligésben sétál a fürdőző hölgyek közé. Egy másik nő pedig felsebbzett lábait kötözgeti be, miután előbb a régi köteleket lemosta. Hogy ezen látványosságok nem a legkellemesebb hatással vannak az üdülő közönségre, azt a fürdőigazgatóság kétségtelenül szintén belátja és hogy mindaddig nem történt intézkedés annak megszüntetésére, annak oka csupán abban kereshető, hogy még eddig nem jutott tudomására.

— **A kis bonne.** A világvárosokban gyakori, de nálunk nem minden nap az a történet, a mely tegnap játszódott le városunkban. A kenyér-szükség egy fiatal kis bonnét hozott tegnapelőtt Szabadkára, hogy állást kaphasson valahol. A szállodában lakó ismeretlen leánya feltűnt a rendőrség közegeinek, a kik a rendőrkapitány elé állították, hogy igazolja magát. Az ismeretlen léggör, a hivatalos ridegség annyira hatottak a szegény gyermekleányra, hogy lapangó betegsége a hivatalos szobában tört ki rajta. Az előhívott mentők kiszállították a kórhózzba, a hiszterikus betegek osztályára.

— **Tolvaj cseléd.** Bajai tudósítónk írja: Goldberger Simon bajai szatócs észrevette, hogy cselédje meglöppja, a miért feljelentést tett ellene a rendőrségnél. De nem csak Goldberger, hanem előbbi gazdáját, Zweig Mór központi szállodást is megkárosította, mert többféle dolgot és élelmiszert csent el. Zweig szintén jelentést tett és a hűtlen cseléd ellen megindították az eljárást.

— **Rendőri hírek.** Bábity Máté helybeli lakostól ismeretlen tettes egy arany gyűrűt ellopott, a tettest a rendőrség Vujovics Tamás tavan-kuti lakos személyében kinyomozta. — Kunetz Ignác bezárt pincéjéből ismeretlen tettes egy bödön zsirt ellopott. (Hiradásunk tökélyesítése céljából megkérdeztük az illetékes rendőrkapitányt, hogy milyen házi állat zsirjával látta el magát a tolvaj? A kapitány mosolylyal az ajkán azt felelte kérdésünkre, hogy ebben a dologban diskrecionális okokból nem adhat felvilágosítást.) — Sűrűs Péter csavargó gazdájának Tóth Isaszeghi Józsefnek kuglizójánál elhelyezett perselyt feltörte a benne levő pénzt kivette és miután a cselédétől is ellopott 5 koronát ismeretlen helyre szökött. A rendőrség keresi.

Hogyan vált egy biztosítási

ügynökből három fegyenc.

Ujvidék augusztus 2.

Ujvidéken a napokban az a hír járta be a várost, hogy három fegyenc megszökött a péterváradibörtönből és az üldöző börtönőrök elől menekülendő, Kamenicánál átuszták a Dunát és elmenekültek. Most kitudott, hogy az egész dolog egy mindennapi szerelmi kaland, a veszedelmesebb fajtájából.

Ugyanis egy budapesti biztosítási ügynök üzletszerzés miatt odaát járt a Szerémbe és utközben egy szép horvát menyecskéhez tévedt be és nagy ékesszólással igyekezett rábeszélni a menyecskét, hogy biztosítsa a házat. Az üzlet ugyan nem jött létre, de az ügynök és a menyecske mégis megegyeztek.

Az ügynök aztán sűrűn látogatott át Ujvidékről Szerémbe, természetesen mindig olyankor, mikor a férj nem volt otthon és így az üzlet nem jöhetett soha létre. Az ügynök azonban lelkiismeretes ember, nagyon szíven feküdt az üzlet létrejötte és addig addig járt át a Szerémbe, míg végre alkalma nyílt a férjjel találkozni. Csak hogy férjje pisztolylyal kezében fogadta a lelkiismeretes vigézet, mitől az annyira meglejtett hogy futásnak eredvén, meg se állt a Dunáig, sőt még ott se állt meg, hanem beleveté magát a vízbe és — jó uszó lévén — szerencsésen el is érte a tulsó oldalt.

A férj mélabusan pislogott kezé-

ben a rozsdás pisztolylyal a biztosítási ügynök után, kiből, mire elérte az ujvidéki partot, három fegyencz lett.

A háború.

— Saját tudósítónktól. —

Ha Kuropatkin Mukdenbe megy a csatatéri események után: az csak Kuroki vagy Oku japán generális társaságában történhetik. Ez azt jelenti, hogy Kuropatkin el van vágva Mukdentől s napi jelentései újabb és újabb vereségekről tanuskodnak. Ezeket a jelentéseket ismeri mindenki jól. Kuropatkin és stratega kollégái mindig eredményeket érnek el, de mindig visszavonulnak a japánok nagy — boszúságára. Mert Kuropatkin jó darabig nem akart kötélnek állni. Ez ment is egy darabig, de Dasicsaónál már kénytelen volt a japán ágyuk bömbölésére felelni.

Port-Artur ostromáról végre japán tudósításokból is tudunk valamit. Ovama tábornok jelenti Tokióba, hogy Port-Artur ostroma teljes erővel folyik s a japánok már igen közel vannak ahhoz a naphoz, a melyen Tokióban megünnepelhetik a föld egyik legnagyobb erősségének bevételét.

A fővárosba ma a következő táviratok érkeztek:

London, aug. 2.

Port-Artur ostroma szakadtlanul tart. A harcokat a két fél tűzérége vívja s az orosz-tűzéréség nagyon gyengén viszonzta a japánok heves és szakadatlantűzelését. Ma éjszaka támadást várnak, amelynek esetleg meglepő eredményei lehetnek.

Pétervár, aug. 2.

Itt hivatalosan megcáfolják, hogy a sancseuzai ütközetben Keller tábornok elesett.

TÁVIRATOK.

Keresztelő Seefried grófnál.

Liptó-Rózsahegy, aug. 2. Seefried grófék itteni kastélyukban ma délelőtt ment végbe Seefriedék ujszülött fiának keresztelése, melyen őfelségét, mint keresztapát József Ágost főherceg képviselte. A keresztelési szertartást dr. Belopotoczky Kálmán tábori püspök végezte. József Ágost főherceg délután elutazott Budapestre.

Agyonütötte a szállásadóját.

Temesvár, aug. 2. Karlovski Ernő cipészegéd ma éjjel szállásadóját Blidorin Péter cipészt fejszével agyonütötte, s azután kirabolta. De a lelkiismeret nem hagyta nyugodni, mert egész éjjel barangolt, s reggel önként jelentkezett a rendőrségnél, ahol bevallotta rémtettét.

Plehve meggyilkoltatása.

Pétervár, aug. 2. Az a gyanu mindinkább megerősödik, hogy a tettes nem azonos azzal, a kit a kórházban ápolnak. A nyomok Koronó városához vezetnek, egy odaváló kereskedő fiához, akit Wikovszkynak neveznek. Ennek az embernek, akit a merénylet napján letartóztattak, tudnia kell a merényletről, mert ténny ugyanolyan jel van, mint azon a dinamit-szelencén, amely Plehve

halálát okozta és a melynek egyik pléhlapján ezt a jelt megtalálták.

Pétervár, aug. 2. A mult éjjel kétszáz embert tartóztattak le. Elég, hogy valaki a merényletről szóljon és a rendőr már vállára tette a kezét. A letartóztatásokat mindig éjjel foganatosítják és igazán szivetrázó jelenetek történnek. Kivált ott, ahol családapákat hurcolnak el minden ok nélkül. Pétervárott a forradalmi párt kiáltványokat osztogat szét, a melyben az igazság győzelmének hirdetik Plehve meggyilkoltatását. Egyben buzdítják a lakosságot, hogy a drákói rendelkezéseknek ellene szegüljenek.

Pétervár, aug. 2. Muraviev vonaodik elfogadni a belügyi miniszterséget, amelyet a cár neki ajánlott.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Szabadságolások. A kir. törvényszék birói köréből a mai napon dr. Costán Miklós törvényszéki bíró és dr. Hajnal József albíró mentek hosszabb szabadságra.

Vizsgálóbírói helyettesítés. Piry Sándor törvényszéki bíró szabadságolása folytán a kir. törvényszék elnöke dr. Fischer Frigyes albíró bízta meg a vizsgálóbíró helyettesítésével.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatőzsdé.

Kálnoky és Simon gabonakereskedő cég tudósítása
— Aug. 2. —

Déli zárlat: Buza apr.-re 11.02—10.92, buza máj. 1904. —, —, —, buza okt. 10.71—10.61, rozs apr.-re —, —, —, rozs májusra —, —, —, rozs okt.-re 8.32—8.26, zab májusra —, —, —, zab —, —, —, zab okt.-re 7.38—7.28, teng. szept. 1904. 7.29—7.26, teng. aug. 7.19—7.16, teng. máj. 1905. 7.39—7.28, teng. —, —, —, repce —, —, —, repce aug. 10.55—10.65

Esti zárlat: Buza okt.-ra 10.50—10.51, buza máj. 1904. —, —, —, buza apr. 10.80—81, rozs apr.-re —, —, —, rozs májusra —, —, —, rozs okt.-re 8.18—8.19, zab májusra —, —, —, zab —, —, —, zab okt.-re 7.03—7.04, teng. aug. 1904. 7.26—7.27, teng. aug. 7.12—7.13, teng. szept. 7.20—7.21, teng. máj. 1905. 7.26—7.27, repce —, —, —, repce aug. —, —, —, —

A kiházasítási szövetkezetek — biztosító társaságok Az a szövetkezet, amelynek célja kölcsönös befizetések alapján a tagok részére bizonyos összegű kiházasítási összegnek összegyűjtése és biztosítása, kölcsönös biztosítótársaság. Budapesti tábla 3761/903. A tábla helybenhagyta a cégbiróságnak azt a végzését, amelylyel a folyamodó szövetkezet cégbejegyzési kérvényét elutasította. Mivel a bemutatott alapszabályok szerint a szövetkezet célja kölcsönös befizetések alapján a tagok részére bizonyos összegű kiházasítási összegnek összegyűjtése és biztosítása. Az ilyen szövetkezet pedig kölcsönös biztosító társaság (K. T. 223. §.) amelyre a kereskedelmi törvénynek a biztosítási vállalatokra vonatkozó szabályait

alkalmazni kell. S minthogy minden biztosítási vállalat köteles a cégbejegyzésre illetékes törvényszéknél a biztosítási ügyletek minden ágára nézve, amelylyel foglalkozni szándékozik, legalább 200.000 korona biztosítási alapot kimutatni (K. T. 453. §.) s folyamodó szövetkezet e kötelezettségének nem tett eleget, cégbejegyzési kérvényét el kellett utasítani.

REGÉNY CSARNOK.

A POGNEBINI HŐS.

Irtta: **Stenkiewicz Henrik.** 26

A távolban egy alak tűnt föl. Az asszony kezeit a szeméi elé emelé, de semmit sem láthatott, mert a fény vakított. Csak a kutya ébredt föl, emelte magasra fejét és röviden vakkantva kezdte a füleit hegyezni, fejét jobbra balra forgatva. Egyidejűleg egy dallam homályos szavai ütötték meg Magda füleit. A kutya hirtelen felugrott s nagyokat ugorva szaladt a közelgő ember felé. Magda elsápadt.

„Vajjon Bartek-e, vagy nem ő.”
„Magda! én vagyok,” kiáltott Bartek, tenyereivel szöcsövet csinálva szája elé és meggyorsítva lépteit.

A férfi kinyitotta az ajtót, majdnem összerogyva támoltyogott a nő felé és a két lény egymás karjaiba borult.

A nő gyorsan beszélni kezdett:
„És gondoltam, hogy többé nem jössz haza... Azt gondoltam, hogy agyonütöttek! Hadd nézzelek meg! Nagyon megfogytál! Oh! Jézusom! Oh! te szentséges! Haza jött, haza jött.”

Percenként levette kezeit a férfi nyakáról, úgy nézte, vizsgálgatta, azután megint átölelte.

„Haza jött! Dicsértessék az Ur... oh, te legkedvesebb Bartekem!”

Gyere a házba... Franek az iskolában van! A német gondot fordít a gyerekekre. Egészséges a fiu. Te, a szeméi épen olyanok, mint a teid. Oh, ideje volt már, hogy haza jöjj, mert már egészen tanácstalan voltam. Mondom neked, inségben vagyunk. A gunyhónk rozoga lett. A pajtába beesik. Oh! Bartek, Bartek! Hogy még egészségesen látlak! Menyi bajom volt a szénával! A szomszédok segítettek. Hát te egészséges vagy? Oh! menyire örülök, menyire örülök! Az Isten megörzött téged. Gyere befelé. Oh, Istenem, ő az, Bartek és még sem ő! Az Istenért, mi bajod van?

Csak most vette észre Magda a hosszú sebet, mely Bartek arcán a bal halántékon és arcon végig az ajkáig húzódott.

„Semmi... Egy vasas incselkedett velem, de hát nem maradtam adósa. A kórházban voltam.”

„Oh, Jézusom.”
„Eh! Ez semmi.”
„Aztán olyan sovány vagy, mint a halál.”

„Csend legyen!” felelt Bartek németül.
Csakugyan megsoványodott, összeesett, sanyaru kinézése vlt. Valóságos győző! Ráadásul ingott is a lábain.

„Mi az, részeg vagy?”
„Még gyenge vagyok.”

Gyöngye volt, igazat mondott, de részeg is volt, mert lábadozó állapotában egy fityóka pálinka is megtette a hatását, pedig Bartek a vasut állomáson vagy négygyel ivott. Hanem ennek a fejében bátorságot érzett magában, s az arca olyan volt,

mint a győző. Ilyen kifejezése az arcának soha sem volt.

„Csend legyen!” ismételte. „Befejeztük a Kneget! Most ur vagyok, érted? És látod ezt?”

Ezeknél a szavaknál kezeivel az érdekeresztre és az éremre mutatott. „Tudod, hogy ki vagyok én? He? linksz! rechtsz! Széna! Szalma! Széna! Szalma! Halt!”

A haltot úgy bögte, hogy az asszony néhány lépéssel hátrált.

„Megbolondultál?”

„Magda, hogy vagy? Ha mondom: hogy vagy? hát hogy vagy? És tudsz franciául, bolond? Muszin, muszin! ki a muszin? Én vagyok muszin! Tudod?”

„Ember, mi történt veled?”

„Mi közöd hozzá! Mi? dont diner? Értesz?”

Magda homloka kezdett elborulni.

„Mit dadogsz? Nem tudsz lengyelül? Szép sváb lettél! Mit faragtak belőled?”

„Adj ennem!”

„Előre befelé a házba!”

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: **AZ ALAPÍTÓK.**

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: **62.**

Órás tanoncznak

felvétetik egy vagy két fiu, kik 1—2 gimnáziumot végeztek.

Czeizler Lipót

chronometer órás

Szabadkán, Kossuth-utca.

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy néhány vb. **Ráics Milán** csődügyében a csődleltárba 1—22 ítélet alatt összeírt és 805 koránára becsült ingóságok Bende Ignác bir. végrehajtó közbenjötté mellett Szabadkán I kör, Deák-tca 68. házszám alatt **1904. évi augusztus hó 5-én d. e. 10 órakor** a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett a becsáron alulis eladatni fognak nyilvános árverésen.

Janiga János,

mint vb. **Ráics Milán** csődtömeggondnoka.

A „Kávé Király”-hoz.

Aki nagyon jó zamatú s illatú kávé kedvel, az csakis „Király-kávé” vegyítéséből áll s egy még eddig nem létező módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávé nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk, melyből a finom zamat s illat azonnal elillan, valamint minden izzt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávé lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaalomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgros doboz 4 kor. 80 fill.
2 " " " 9 " " "
4 " " " 17 " " 20 "

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajtákat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaalomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba kor. 13.50
1 " " " 5 " " Ceylon " 12.—
1 " " " 5 " " Jamaica " 11.20

BIRÓ ÉS TÁRSA

A „Kávé Király”-hoz

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 2/b.

A „Kávé Király”-hoz.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér. Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt,

Gabonát,
Üzletet,
Műhelyt,
Lakást,

Üzleti helyiséget,
Nyaralót,
Birtokot,
Házat,

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„Bácsmegyei Napló”

kis hirdetési rovatát.

Bácsmegyei Napló
ára 2 fillér kapható:

Vig Zsigm. Sándor
könyv és papír kereskedésében főtér.

Heumann Mór
könyv és papír kereskedésében főtér.

Meznerics József
fűszer és csemege üzletében honvéd laktanya mellett.

Tenner B.
dohánytőzsde és iacé áru üzletében Kossuth-ú.

Erdélyi D. és Társa
dohánytőzsde Kossuth utca

Beck Sándor
fűszer és liszt üzlete a törvényszékkal szemben.

Herczl József
fűszer és liszt üzlete

Petőfi-utca sarkán.

Krécsi A. Nándor
könyv és papír kereskedésében Deák-u

Gerber Jakab
dohánytőzsde és esztergályos üzletében Kosuth u.

Nojések Géza
fűszer és csemege üzletében Damjanich és Beresényi utca sarkán.

PALICSON
Menczel Mihály
fűszer és csemege üzletében

Spitzer és Klein
fűszer és csemege üzletében Rudics-u.

Kiadóhivatalunkoz intézett levelek csakis belyeggel továbbíthatnak

Titánia. Miért ezen hosszas hallgatás, levelet milyen címen küldjek. Juris. 339.

Arany medál. Epidve várja levelet Barna férfi. 340.

Önkéntesek kérnek választ „Tuba rózsától.” 341.

Fekete ruhás hölgyet — kit a Kőczé estélyen figyelmeztettem a „Bácsmegyei Naplóra” kérem tudassa velem, lehetsége az ismeretség. „Hadd-nagy” 342.

Butorozott szoba a Kazinczy utcában azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 343.

Kinematograph mozgófényképkészítő lék, felszereléssel, betegség miatt eladó. Schwarz Mihály, Kisujszállás. 344.

Eladó gyászkocsi Egy ujonnan készült gyászkocsi melyet, koszorús kocsinak is lehet használni, koszoru álvánnyal együtt jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 166

Fiatalfőfős kereskedő segéd, kezdő fizetéssel és teljes ellátással azonnali belépésre állandó alkalmazást nyer Reiner Mór üzletében Temes-Kubin (Temes m.) 283.

Pályázati hirdetés.

Szabadka sz. kir. város polgári községi iskolaszéke 1904. évi augusztus 15-ig terjedő záros határidővel öt tanyai tanítói állásra ezennel pályázatot hirdet. Ezen állások mindegyike 900 kor. évi törzsfizetéssel, 100 kor. ötödéves korpotlékkal, lakással, esetleg megfelelő lakbér, illetményvel 1/2 láné föld haszonélvezetével és a gazdasági ismétlő iskola oktatásáért 100 kor. tiszteletdíjjal van ellátva.

A megválasztott tanító vagy tanítónő a gazdasági ismétlő iskolai szervezet 275 § a). pontjának megfelelő bizonyítványt kettő év alatt köteles bemutatni, ellenesetben a gazdasági ismétlő oktatás tőle megvonatik, a tiszteletdíjra tovább igényt nem tarthat.

Csak okleveles folyamodók vétetnek figyelembe. A kellően felszerelt kérvények a fenti határnapig alulírottakhoz küldendők. Megjegyeztetvén, hogy ezen állásokra ugy férfi, mint nőtanítók folyamodhatnak.

Kelt Szabadkán, a polg. községi iskolaszékének 1904. évi július hó 21-én tartott ülésében.

Varga Károly s. k.
isksz. elnök.

Kelebián 20 kapa csemege szőlő örök áron esetleg kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cím a kiadóhivatalban. 113.

Tíz bélyeget küldjön (10 fillérest) lábizzadásától biztosan megszabadul Riesz Halas. 297.

Pénzkölcsönt házakra, telkekre, föld birtokokra, második, harmadik helyre is. Cím a kiadóhivatalban. 117

Bicikli vétel. Egy jó karban levő bicikli kerestetik megvételre. 339.

Eladó egy jó forgalmu gőz és szélmalom. Cím a kiadóban. 338.

Palicson több butorozott lakás kiadó, értesítést ad Sztipics és társai cég Szabadkán 120

4000 frt készpénzzel rendelkező 30 éves hajadon férjhez menési szándékból megismerkedni szeretne egy középkorú ural. Fényképpel ellátott levelek a kiadóba „4000” j. a. intézendő. 336.

Izletes ebédkosztot nyerhet 2—3 intelligens uri ember egy jobb családnál. Cím a kiadóban. 173.

Kollektalegolsóbban
Vásárolni

kész férfi öltönyt,
gyermek ruhát,
női kabátot
és paletot

Földes Samu

Szabadka, Főtér Vermes-palota.

Férfi öltöny ... 17 kor. feljebb
Ulster ... 22 " "
Felöltő ... 17 " "
Gyermek öltöny ... 5 " "
Gyermek felöltő ... 9 " "

Külön osztály női

konfekciókban.
Női Jaquetok ... 11 kor. feljebb
Női Paletok ... 17 " "
Flu és leánygallérok 5 " "